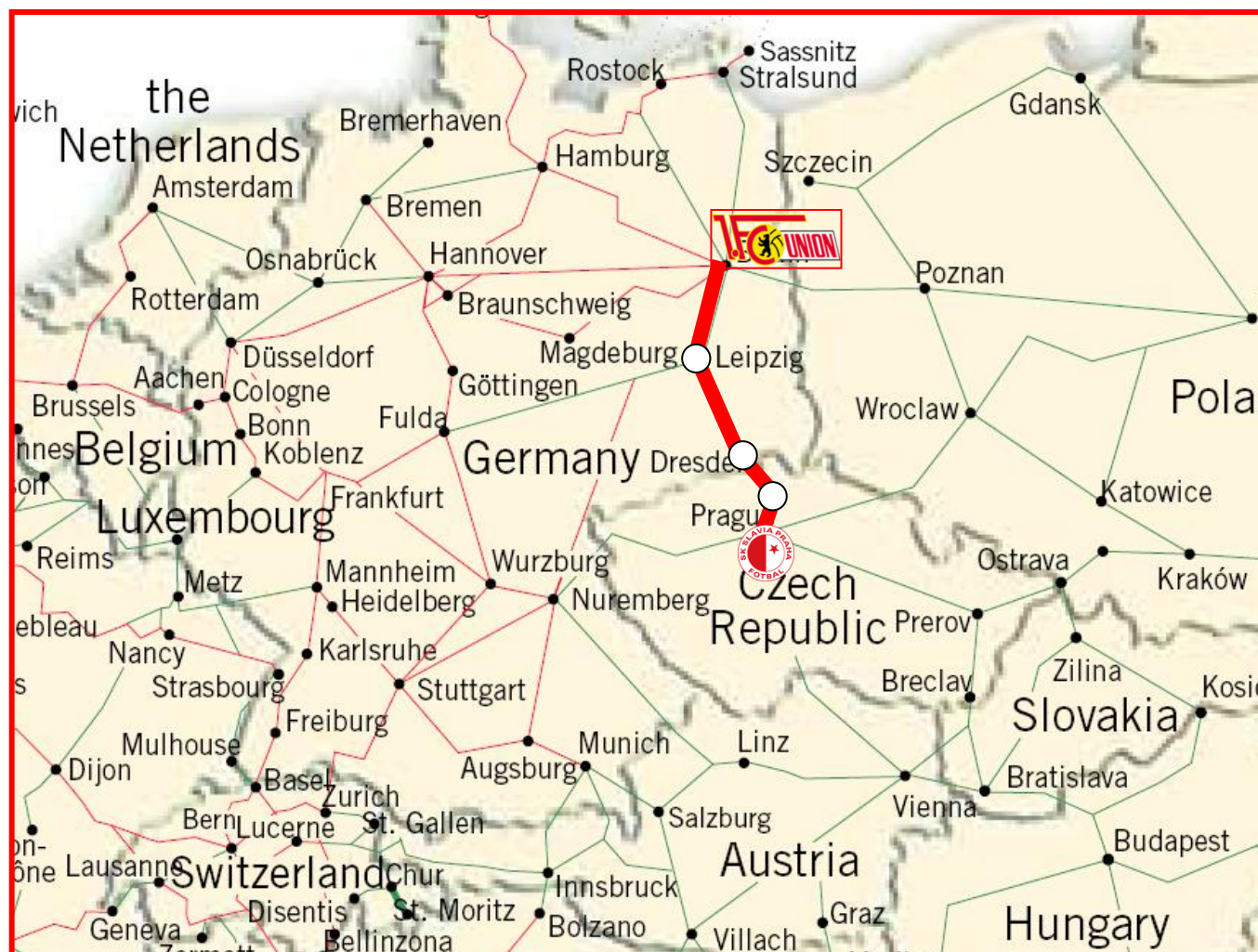

UEFA EUROPA CONFERENCE

LEAGUE

ZÁKLADNÍ SKUPINA E

9. prosinec 2021, 21,00 hod., Olympiastadion Berlin, Berlín, Německo

Materiály na cestu připravil, šťastnou cestu, příjemný pobyt a spokojený návrat přeje Karel Vavřina,
OP SK Slavia Praha.

Německo

Německo, plným názvem **Spolková republika Německo** (*Bundesrepublik Deutschland*), zkratkou **SRN** (neoficiální německá zkratka *BRD*), je střeoevropský stát, rozdělený na 16 spolkových zemí. Její hranice tvoří Severní a Baltské moře, Dánsko, Polsko, Česká republika, Rakousko, Švýcarsko, Francie a země Beneluxu. Země je nejlidnatějším státem Evropské unie, avšak dlouhodobě dochází k poklesu přirozeného přírůstku obyvatelstva a to i přesto, že je hlavním cílem do Evropy mícíích migrantů.. Je členem NATO, OSN, G8 a EU. Roku 2002 přijala euro, které nahradilo historickou měnu marku.

Významnými pohořími jsou Alpy, Schwarzwald a Bavorský les. Mezi stěžejní řeky patří Labe, Dunaj, Odra a Rýn, největším jezerem je Bodamské jezero a svůj význam má též Meklenburská jezerní plošina. Ke státu patří Severofríské a Východofríské ostrovy, ostrov Helgoland a Neuwerk situované v Severním moři. V Baltském moři se nachází významný ostrov Rujána, dále ostrovy Fehmarn, Poel, Hiddensee a Usedom. Stát leží v mírném klimatickém pásu na pomezí oceánského a kontinentálního podnebí, které otepluje Golfský proud. Počasí je proto teplejší, avšak deštivé.

Hlavním městem je Berlín a mezi velká sídla se řadí Hamburk, Mnichov, Kolín nad Rýnem a Frankfurt nad Mohanem. V Německu je 81 velkoměst (obce, které mají nad 100 000 obyvatel); 14 měst má víc než 500 000 obyvatel.

Základní údaje

Hlavní město: Berlín. Rozloha: 357 023 km²

Nejvyšší bod: Zugspitze (2962 m n. m.)

Počet obyvatel: 83 190 556 (září 2020)

Hustota zalidnění: 240 ob. / km²

Jazyk: němčina

Národnostní složení: 91,5 % Němci, 2,4 % Turci,

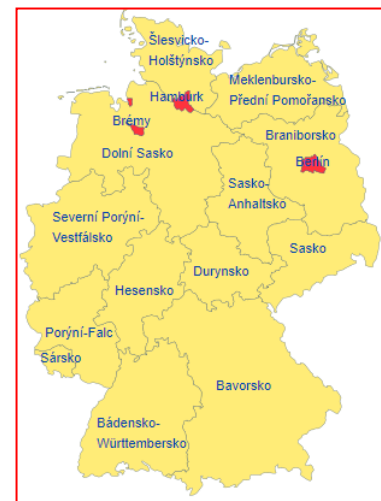
2,3 % Asiaté, 2,1 % Afričané

Náboženství: římskokatolické, protestantské, muslimské

Státní zřízení: federativní parlamentní republika

Vznik: 23. května 1949, 3. října 1990 znovusjednocení Německa

Měna: euro (EUR)

Historie

Kolem roku 100 n. l. se kmeny Germánů usadily na území dnešního Německa podél řek Rýn a Dunaj. Germánské kmeny mezi sebou po staletí soupeřily. V roce 800 se uskutečnila korunovace Karla Velikého, který založil Karolínskou říši, jež se roku 843 rozdělila. Rozdrobená území byla sjednocena do několika významných vévodství a na císaře byl korunován Ota I. Veliký. V 11. století se součástí Svaté říše římské stala severní Itálie a Burgundsko.

Roku 1517 započal Martin Luther ve Wittenbergu protestantskou reformaci proti římskokatolické církvi. Existence luteránské církve vyvolala řadu konfliktů, které v letech 1618-1648 vyústily v třicetiletou válku. Německo bylo jako stát sjednoceno roku 1871 v zrcadlovém sále ve Versailles po porážce Francie v Prusko-francouzské válce. Ústředním státem německého císařství se stalo Prusko a hlavním městem Berlín. Kancléřem byl jmenován Otto von Bismarck.

Roku 1914 vstoupilo Německo do první světové války na straně Ústředních mocností a roku 1918 válku ukončilo jako poražená velmoc. O rok později podepsalo versailleskou smlouvu, na základě které muselo platit vysoké reparace státům Dohody. Po dlouhé krizi z let 1929-1933 jmenoval Hindenburg od roku 1933 Adolfa Hitlera novým kancléřem, kdy ve volbách zvítězila NSDAP. Pod jeho vedením vstoupilo Německo v roce 1939 do druhé světové války a v roce 1945 vyšlo z války jako poražený stát.

Během druhé světové války vznikaly koncentrační a následně vyhlazovací tábory, mezi největší patřily - na území Polska - Osvětim (Auschwitz-Birkenau), Majdanek, Treblinka, a pracovní tábory v Německu, např. Buchenwald nebo Mauthausen-Gusen. Počet obětí holokaustu za druhé světové války není přesně znám.

V roce 1947 si čtyři státy rozdělily Německo na čtyři okupační zóny (americká, britská, francouzská a ruská). V roce 1949 se tři západní sektory země sloučily a vznikla Spolková republika Německo, východní část náležící Rusku se začala označovat jako Německá demokratická republika. Stát byl znovu sjednocen 3. října 1990.

Hospodářství

V zemědělském sektoru jsou zaměstnána 3 % obyvatelstva a orná půda tvoří 34 % plochy země. Sektor služeb zaměstnává 64 % obyvatel a v průmyslu pracuje 33 % populace. Německo postupně ztrácí kvalifikovanou pracovní sílu. V sekundárním sektoru dominuje elektrotechnický, strojírenský,

automobilový a chemický průmysl. Mezi velké společnosti patří Siemens, Allianz, Volkswagen, Daimler AG a Deutsche Bank.

Zajímavosti

Ve státě je zákonem zakázané fyzické trestání dětí, i pokud má výchovný charakter. Země patří k jednomu z největších spotřebitelů biopotravin v Evropě. Oblíbeným pokrmem je bramborák se skořicí a jablečným pyré. Důchodového věku dosáhne Němec v 67 letech, respektive do důchodu v 67 letech odejdou všichni Němci narození v roce 1964 a později. V současné době muži i ženy odchází do řádného důchodu v 65 letech. Mladé Němce asi čeká důchod až jako sedmdesátileté.

Obyvatelstvo a náboženství

Počet obyvatel od roku 1972 neustále klesá a Německo se potýká s velice nízkou porodností. Země se stala ústředním cílem migrantů, díky nimž počet obyvatel neklesá v takovém množství. Státní občanství německé vlastní 91 % občanů, z nichž v minulosti získalo občanství na osm milionů migrantů. Nejvíce lidí žijících v Německu s jinou státní příslušností pochází z Turecka, Polska, Sýrie, Rumunska, Itálie, Chorvatska, Bulharska a Řecka. V roce 2016 mělo přistěhovalecký původ 22,5 % obyvatel Německa. Z původních etnik pobývají ve státě Dánové, Frísové, Lužičtí Srbové a Romové.

Politický systém

Federativní parlamentně-demokratická a zastupitelská republika se člení na 16 spolkových zemí. Největší zemí je Bavorsko, s hlavním městem Mnichovem, nejlidnatější severní Porýní-Vestfálsko, jehož největším městem je Dortmund.

Jednokomorový parlament tvoří **Německý spolkový sněm (Deutscher Bundestag)**. Často bývá za druhou komoru považována Spolková rada (Bundesrat), avšak to je omyl. Jedná se o samostatný ústavní orgán. Prezident je volen Spolkovým shromážděním na pětileté období. Nejvyšší ústavní orgán výkonné moci představuje Spolková vláda. Je tvořena spolkovým kancléřem a třinácti ministry.

Dovolená a cestování

Hlavní město Berlín s bohatou historií a různorodou architekturou láká ročně několik milionů turistů z celého světa. Hlavnímu městu spolkové země Bavorsko, Mnichovu, se přezdívalo "skutečné hlavní město Německa", a to i přesto, že se jím nikdy nestalo. Druhá světová válka zničila řadu architektonických památek v Drážďanech, Brémách, Norimberku, Kolíně nad Rýnem a Frankfurtu nad Mohanem. Město Hannover nabízí turistům velké množství veletrhů. V krásné kopcovité krajině leží město Stuttgart, kde začal jezdit poprvé v Německu roku 1897 taxík.

Krásný zámek Neuschwanstein v Bavorsku nedaleko městečka Garmisch-Partenkirchen se objevil v několika pohádkách a představuje cíl pro řadu turistů. Z přírody Německo nabízí výlet lanovkou na nejvyšší horu Zugspitze nebo návštěvu Meklenburských jezer a mnohá další místa.

Braniborsko

Braniborsko (němec. *Brandenburg*; dolnolužickosrbsky *Kraj Bramborska*; dolnoněmecky *Bramborg/Brannenborg*) je jedna ze 16 spolkových zemí Německa. Rozkládá se na severovýchodě Německa a obklopuje svým územím spolkovou zemi Berlín. Jejím hlavním městem je Postupim (Potsdam). V současných hranicích existuje od 1. srpna 1992.

Jako Braniborské markrabství bylo od roku 1157 nezávislým státem. V letech 1373 až 1415 bylo Braniborsko v personální unii s Českou korunou. Později tvořilo nejdůležitější, jádrovou oblast mocného Pruského království (vzniklého roku 1701), v jehož rámci se roku 1871 stalo součástí Německého císařství a po konci první světové války Výmarské republiky. Součástí Pruska zůstalo až do konce druhé světové války. Poté bylo autonomní zemí Sovětské okupační zóny, poté bylo v letech 1949–1952 zemí Německé demokratické republiky. V letech 1952–1990 bylo zrušeno a rozděleno mezi několik krajů. Obnovy jako spolkové země se dočkalo 3. října 1990 současně se znovusjednocením Německa.

Berlín

Šedá paneláková zástavba, jež ještě před třiceti lety naháněla spíše hrůzu, nyní představuje moderní město, které je považováno za centrum umělecké avantgardy. Berlín se změnil k nepoznání. I když určité paradoxy si vláčí stále s sebou. Berlín, hlavní město Spolkové republiky Německo a také jedna z jejích spolkových republik, se nachází na severovýchodě země, zhruba 70 kilometrů od polských hranic. Město je obklopeno spolkovou zemí Braniborsko a rozděleno řekou Sprévou. Na jeho území se nachází překvapivé množství jezer, jejich plocha tvoří cca 7 % celkové plochy města. Berlín je plný rozporů a překvapení, nad kterými někdy

obyčejnému cestovateli zůstává rozum stát. Setkáte se zde například s umělým kopcem, který vznikl ze sutin vybombardovaných domů, ale i s načančanými bulváry plnými luxusních obchodů, mezi které patří například ulice Unter den Linden.

Berlín - základní údaje

Počet obyvatel: 3 400 000. Rozloha: 891 km². Nadmořská výška: 34 - 115 m.n.m. Hustota obyvatel: 3 809 obyv./km².

Náboženství: římskokatolické a protestantské křesťanství, islám. Telefonní předvolba: +4 930

Město provokuje živou hudební scénou, nachází se zde spousta tanečních klubů, nad kterými dodnes visí krvavá vzpomínka na techno párty Love Parade, která zde sice naposledy byla pořádána v roce 2007, ale v roce 2010 byla nadobro zrušena, když při ní bylo ve městě Duisburg v panice ušlapáno 21 lidí a dalších 500 zraněno.

Se stejně zatajeným dechem mohou turisté obdivovat zbytky Berlínské zdi, která po 28 let rozdělovala západ a východ Berlína. Podle dostupných údajů zde při snaze utéci z východní socialistické části do západní kapitalistické části zemřelo od roku 1961 do roku 1989 až 238 lidí.

Historie

Již v 6. století př. n. l. se na území dnešního Berlína objevily první germánské kmeny, ke kterým se kolem 6. století n. l. přidávají Slované, Lužičtí Srbové a Havelané. Další vlna osídlení proběhla ve 12. století, ale až v roce 1244 se poprvé bavíme o skutečném městě Berlín.

Ještě v 17. století bylo město pouhou vesnicí s 6 000 obyvateli. Většího významu se mu dostalo až v roce 1701, kdy jej král Fridrich I. Pruský prohlásil hlavním městem tehdejšího Pruska, a v roce 1871, kdy se stalo hlavním centrem nové Německé říše.

Modernímu městu se Berlín začala podobat až v roce 1920, tehdy již mělo město necelé čtyři miliony obyvatel. Již v minulosti byl Berlín považován za velice tolerantní město, kde svůj azyl našlo mnoho emigrantů z jiných zemí. Tato mírumilovná etapa byla násilně ukončena v roce 1933, kdy se k moci v Německu dostal Hitler.

Po druhé světové válce byla plocha města fakticky rozdělena na čtyři okupační zóny – americkou, britskou, francouzskou a sovětskou. V důsledku studené války mezi vítěznými mocnostmi druhé světové války bylo město později rozděleno na východní a západní část, mezi kterými byla v roce 1961 postavena ona nechvalně proslulá Berlínská zeď. Po jejím pádu v roce 1989 začala nová etapa města, ve které se Berlín stává hlavním a druhým největším německým městem, do nějž ročně proudí statisíce turistů.

Počasí

Tradiční střeoevropské vnitrozemské počasí. Léta jsou zde relativně horká. Z tohoto důvodu je lepší město navštívit na jaře nebo na podzim, kdy jsou teploty stále přijatelné, ale opadnou davy turistů. V zimě se Berlín halí do sněhu a mrazu a výjimkou nejsou ani mrazivé větry od řeky Sprévy

Turistické zajímavosti

Mezi stále ještě tradiční turistické zajímavosti patří téměř 50 let stará televizní věž s restaurací v otočné kopuli, o které se leckterý dnes již dospělý člověk učil ještě ve škole. Její návštěva vás vtáhne do minulosti stejně jako Muzeum NDR, kde můžete s potouchlým porozuměním obdivovat vystavený Trabant, socialistický obývací nebo umakartovou koupelnu. S odkazy pohnuté minulosti jsme však ještě neskončili. Na Fridrichstrasse narazíte na známý Checkpoint Charlie, nejznámější hraniční přechod mezi Západním a Východním Berlínem v době studené války, doprovázený Muzeem Berlínské zdi.

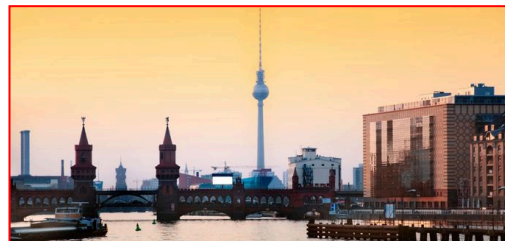
U Braniborské brány, spojené s těmito památkami známou nákupní zónou Unter den Linden, stojí za návštěvu památník obětí holocaustu v podobě betonového bludiště. Pár kroků odsud se nachází vzpomínka na to, že zde v minulosti stál vchod do Hitlerova bunkru. Období punku připomíná vybydlený obchodní dům Tacheles, kde můžete obdivovat kino vybavené sedačkami z autobusů.

Milovníci historie pak ať si zajdou prohlédnout berlínský Dóm, monstrózní luteránskou katedrálu z 19. století, zmodernizovanou budovu Říšského sněmu, kostel Viléma I. nebo palác Charlottenburg z roku 1699, ve kterém se nacházejí umělecké sbírky francouzských malířů z 18. století či sbírky japonského a čínského porcelánu.

Ostrov muzeí či **Muzejní ostrov** (německy *Museumsinsel*) je severní část ostrova

na Sprévě v Berlíně, na níž leží pět světově významných muzeí, součástí Berlínských státních muzeí.

Ostrov je od roku 1999 na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Na Muzejní ostrov se lze

dostat S-Bahnem (linky S5, S7, S75, S9) nebo tramvají (linky M2, M4, M5, M6) – stanice Hackescher Markt.

Na ostrově jsou umístěny:

Staré muzeum, budova podle návrhu Karla Friedricha Schinkela z roku 1830 hostí část sbírky antického umění;

Nové muzeum dokončené roku 1855 podle plánů Friedricha Augusta Stülera, zničené během druhé světové války a znovuvybudované pod vedením Davida Chipperfielda roku 2009, dnes vystavuje starověké, především staroegyptské sbírky;

Pergamonské muzeum, vybudované roku 1930, obsahuje další část sbírky antického umění, především Pergamonský oltář a Ištařinu bránu; a sbírky islámského umění.

Stará národní galerie z roku 1876, navržena rovněž Friedrichem Augustem Stülerem, hostí sbírku umění 19. století;

Bodeho muzeum vzniklo roku 1904 pod jménem Muzeum císaře Fridricha, dnes nese jméno Wilhelma von Bode, který jeho stavbu prosadil, a obsahuje sbírku středověkého a byzantského umění, sochařské sbírky a sbírku mincí.

Pergamonské muzeum je jedno z pěti muzeí v Berlíně v Německu, soustředěných na Muzejním ostrově. Vzniklo v roce 1930 jako poslední z muzejních budov a je v něm umístěna část sbírky klasického antického umění, dále v něm sídlí Muzeum starověkého blízkého východu a Muzeum islámského umění. Muzeum je jako součást Muzejního ostrova od roku 1999 na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO a díky velkolepým vystaveným artefaktům (Trhová brána, Ištařina brána, Pergamonský oltář, mozaiky, atd.) patří k nejnavštěvovanějším muzeím na ostrově. Budova vznikla jako poslední muzejní objekt na ostrově, určený k umístění velkých exponátů, které se do Berlína dostaly díky rozsáhlým vykopávkám a nákupům na Blízkém východě v oblasti Středomoří (začaly v roce 1875). První muzejní budova vznikla v roce 1901, jejím hlavním kusem byl zrekonstruovaný a nově vystavený Pergamonský oltář. Budova na ostrově vydržela pouze několik let, již v roce 1909 plány k expanzi sbírky vedly ke stavbě nové budovy. Architektonické plány vypracoval Alfred Messel, po jeho smrti v nich pak pokračoval Ludwig Hoffmann, který svůj plán ve spolupráci s městským architektem Wilhelmem Wille v roce 1930 realizoval. Budova měla mít tři křídla (jejich stavba byla skutečně realizována), spojená na straně řeky kolonádou (nerealizována). Stavba byla přerušena po dobu I. světové války, dokončena byla teprve v roce 1930. S budovou Bodeho muzea a Nového muzea spojoval Pergamonské muzeum pár krytých mostů, nicméně ty byly už v době stavby chápány jako provizorní.

V muzeu jsou sbírky islámského umění, starověkého blízkého východu a část sbírky klasické antiky. Nejvýznamnější kusy jsou:

Pergamonský oltář – Velký oltář vybudovaný na terase akropole v Pergamonu okolo roku 170 př. n. l. Eumenem II. K oltáři patří i vystavené vlysy znázorňující zápas bohů a gigantů (gigantomachie), symbolizující boj mezi pergamskými Řeky a barbarskými Galaty. Oltář byl odkryt pruskou expedicí v průběhu tří sezón vykopávek (1878-1886). Vystavená část je pouze jednou dochovanou částí původně čtvercové stavby.

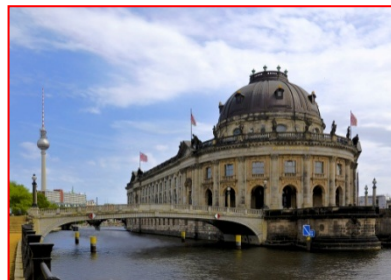
Trhová brána z Milétu – brána, která původně stávala u vstupu na tržiště antického Milétu je vystavena jako celek (rozměry 28,29 x 6,66 metrů, výška 16,73 metrů), více než 60 % stavby je tvořeno původními kameny. Brána vznikla v 2. století našeho letopočtu jako přechod mezi agorou a tržištěm.

Ištařina brána – původně byla osmou branou babylonského vnitřního města. Vystavena byla kolem roku 575 před n. l. z příkazu novobabylonského krále Nebukadesara II. a byla zasvěcena babylonské bohyni plodnosti, lásky a války, Ištař. Většinu jejího povrchu tvoří modře glazované cihly se zvířecími motivy, především draky a býky.

Fasáda paláce v Mshattě – fasáda pouštního paláce, jehož zbytky se nachází poblíž dnešního letiště Jordánského hlavního města Ammánu. Fasáda se do Berlína dostala jako dar otomanského sultána Abdula Hamida II. císaři Vilémovi II.

Komnata z Aleppa – nejstarší dochované dřevěné panely z dob osmanské říše. Vytvořena byla kolem roku 1600 jako přijímací místnost křesťanské rezidence v syrském Aleppu. Dřevěné panely jsou bohatě ornamentálně zdobeny.

Nové muzeum (německy *Neues Museum*) je jedno z pěti muzeí v Berlíně v Německu, soustředěných na Muzejním ostrově. Vzniklo jako druhé v pořadí v roce 1855 a hostí sbírku egyptského umění v níž jsou výraznou měrou zastoupeny vykopávky amarnského období, dále pak starověké a etnografické sbírky. Muzeum je jako součást Muzejního ostrova od roku 1999 na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Přízemí a první patro muzea zabírají egyptské sbírky. V nich vyniká tzv. Berlínská zelená hlava a hlava královny Teje. Díky účasti pruského

archeologického týmu na vykopávkách v Tel-el-Amarně, starověkém Achetatonu, je v muzeu uložena značná část exponátů nalezených v troskách tohoto města, z nich je zlatým hřebem busta královny Nefertiti, manželky faraona Achnatona. Z amarnského období je v muzeu též busta faraona Tutanchamona, samotného Achnatona, slavný je domácí oltář, znázorňující Achnatona s jeho rodinou.

Ve druhém patře se nachází sbírka egyptských papyrů, z nichž vyniká Sinuhetův příběh (okolo 1800 př. n. l.) a řecky psaný komentář k Platonově dialogu Theaitétos (zhruba 2. století n. l.), dále se zde nachází sbírka artefaktů nalezených v Berlíně a okolí, které dokumentují ranou historii osídlení Germány.

Třetí patro zabírá muzeum prehistorie a rané historie, jehož zlatým hřebem je tzv. Zlatý klobouk z doby bronzové (asi 900 před naším letopočtem) z Dolního Saska. 75 cm vysoký klobouk je vzácným dokladem astronomických znalostí v Evropě v době kamenné. Muzeum též obsahuje artefakty z doby bronzové a kamenné.

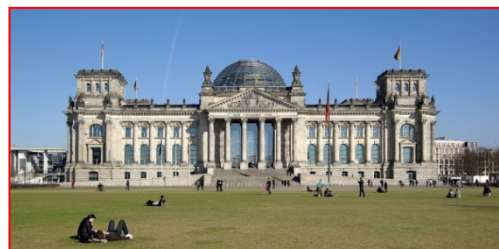
Berlínská **botanická zahrada** patří svou rozlohou přes 43 hektarů a s přibližně 22 000 různých druhů rostlin k největším a nejvýznamnějším botanickým zahradám na světě a je současně největší botanickou zahradou v Evropě. Leží na okraji čtvrti Dahlem na jihozápadním okraji města a je dostupná od stanice metra U3 *Podbielskiallee* (asi 1 km). Dnes patří Svobodné univerzitě (*Freie Universität*), přidruženo je k ní i Botanické muzeum se sbírkou rostlinných preparátů, herbariem a knihovnou.

V botanické zahradě je řada budov a skleníků, jako např. pavilón kaktusů nebo pavilon Victoria, s množstvím exotických rostlin. Roste zde například mnoho orchidejí, masožravých rostlin a také obří leknín viktorie královská. Všechny skleníky dohromady zabírají plochu 6 000 m².

Další exempláře se nacházejí mimo skleníky a pavilóny na volné ploše v různých geograficky tříděných odděleních s celkovou rozlohou 13 hektarů a dále v arboretu (s plochou 14 hektarů) a dalších systematických odděleních.

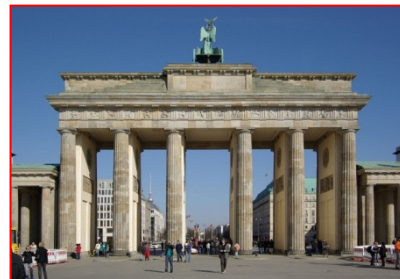
Nejznámější stavbou je bezesporu Velký pavilón (*Das Große Tropenhaus*), největší skleník na světě. Jedná se o zasklenou ocelovou konstrukci, vysokou 25 metrů o rozloze 30 krát 60 metrů. Při konstantní teplotě 30 °C je zde udržována vysoká vlhkost vzduchu a daří se zde mnoha tropickým rostlinám, k nimž patří i obří bambus.

Budova Říšského sněmu v Berlíně byla vystavěna jako sídlo Reichstagu, původního parlamentu Německé říše. V současné době se v budově nachází sídlo německého spolkového sněmu a od roku 1994 se zde koná každých pět let Spolkové shromáždění, které volí prezidenta Spolkové republiky Německo. Novorenesanční budova byla postavena v letech 1884–1894 podle projektu architekta Paula Wallota.

Budova byla původně otevřena v roce 1894 a sloužila do roku 1933, kdy byla úmyslně zapálena, za což byl obviněn nizozemský komunista Marinem van der Lubbe. Tato událost je známá jako požár Říšského sněmu. Budova byla dále poničena sovětskými vojsky během bitvy o Berlín v roce 1945. Po rozdělení Německa se budova ocitla na území Západního Berlína velmi blízko hranice. O její opravě bylo rozhodnuto až v roce 1956. Provedena byla v letech 1961–1964. V době studené války byla budova používána pouze pro reprezentační setkání a výstavu o dějinách Německa. Po rozhodnutí navrátit sídlo Spolkového sněmu do Berlína byla v roce 1992 vypsána architektonická soutěž na rekonstrukci budovy, kterou vyhrál britský architekt Norman Foster. Vlastní rekonstrukce proběhla v letech 1995–1999 a bývá považována za úspěšnou. Největší vizuální změnou je nová kupole, sloužící zároveň jako vyhlídka.

Braniborská brána, německy *Brandenburger Tor*, patří k nejznámějším pamětihodnostem Berlína a k jeho významným symbolům. Braniborská brána stojí v centru města na rozhraní dvou známých a velkých tříd: na západ od ní počíná *Straße des 17. Juni* (Ulice 17. června), na východ od brány pak pokračuje historická třída *Unter den Linden* (Pod lípami). S touto stavební památkou je spojeno mnoho historických událostí města. Braniborská brána je 26 metrů vysoká, 65,5 metrů široká a 11 metrů dlouhá (hluboká) stavba z pískovce ve stylu raného klasicismu. Svým vzhledem silně připomíná propylaje athénské Akropolis. Má pět průjezdů, střední je poněkud širší nežli čtyři postranní, po obou stranách se nacházejí malé haly.

Bránu tvoří 15 metrů vysoké sloupy v jónsko-dórsském stylu s průměrem 1,75 metrů u paty. Stavba je zdobena ornamenty a reliéfy, které zobrazují mimo jiné různé výjevy ze života Herkulova, boha Marta a bohyně Minervy. Brána je korunována 5 metrů vysokou sochou kvadrigy (čtyřspřeží), představující okřídlenou bohyni vítězství, která vjíždí do města na čtyřmi koni taženém voze.

Braniborská brána byla zřízena roku 1734 jako celní brána v opevnění Berlína. Mezi roky 1788 a 1791 ji pruský král Fridrich Vilém II. nechal přestavět v dnešním stylu raného klasicismu, práce provedl architekt Carl Gotthard Langhans. Roku 1793 dostala brána kvadrigu, zhotovenou Johannem Gottfriedem Schadowem. Během existence berlínské zdi se brána nacházela v hraničním pásu a nebyla přístupná. Historicky vešel ve známost proslav presidenta USA Reagana, který zde při návštěvě Západního Berlína 1987 pronesl známou výzvu, adresovanou tehdejšímu prvnímu tajemníkovi KSSS Gorbačovovi: „*Mr. Gorbachev, open this gate! Mr. Gorbachev, tear down this wall!*” („Pane Gorbačove: otevřte tuto bránu! Pane Gorbačove: strhněte tuto zeď!”)

Paláce a parky v Postupimi a Berlíně je název jedné z německých památek světového kulturního dědictví UNESCO. Jak název vypovídá, jedná se o skupinu paláců a dalších staveb v parkovém prostředí na pomezí měst Postupim a Berlín na březích řeky Havoly a jejích jezer. Na rozloze více než 2000 ha se nachází desítky budov vystavěných na příkaz pruských a braniborských vládců mezi roky 1730 a 1916. Na vzniku paláců, zahrad a parků se podíleli významní architekti a zahradníci, např. G. W. von Knobelsdorff (1699-1753), C. von Gontard (1731-1791), C. G. Langhans (1732-1808), K. F. Schinkel (1781-1841) či P. J. Lenné (1789-1866). Vznikl zde jedinečný umělecký celek mezinárodního významu zahrnující práce sochařů, malířů, řemeslníků, zahradníků a dalších umělců.

Památková sestává z šesti hlavních parků.

Park Sanssouci a zámky Sanssouci, Charlottenhof, Neue Kammern, Nový palác, Belvedere a mnoho dalších staveb.

Park Babelsberg, Park Sacrow, Neuer Garten (Nové zahrady) a zámky Cecilienhof, Marmorpalais.

Park Glienicke, Pfaueninsel (Paví ostrov). Pod ochranou

UNESCO jsou i další stavby a krajinné prvky v Postupimi, např. lipové aleje, ruská čtvrť Alexandrovka, Bornstedt, observatoř Babelsberg, vila Henckel a další. **Park Sanssouci** v Postupimi zabírá plochu 289 ha.

Zámek Charlottenhof je klasicistní zámek v německé Postupimi. Zámek byl letním sídlem

korunního prince Fridricha Viléma (1795–1861), od roku 1840 Fridricha Viléma IV. Stavba leží v parku jihozápadně od zámeckého komplexu Sanssouci a nachází se ve správě Nadace pruských zámků a zahrad Berlína-Braniborska (Stiftung Preußische Schlösser und Gärten Berlin-Brandenburg). Umělecky smýšlející Fridrich Vilém IV. pověřil Karla Friedricha Schinkela v roce 1826, aby přeměnil jeho zámek na klasicistní letní sídlo. Zámek byl doplněn anglickou zahradou. Od roku 1990 je zámek Charlottenhof

součástí světového dědictví UNESCO „Paláce a parky v Postupimi a Berlíně”. Zámek Charlottenhof je jedním z hlavních děl Karla Friedricha Schinkela. Byl postaven na základech starého panského domu ve stylu italské renesanční vily. Areál parku s jeho různými budovami lze vysledovat až do 18. století. Oficiálně byl zámek a přilehlý park pojmenován „Charlottenhof” na počest Marie Charlotte von Gentzkow, která vlastnila dřívější panský dům v letech 1790 až 1794.

Berlínská **Nová synagoga** (německy *Neue Synagoge*) byla vybudována mezi lety 1859 až 1866 v ulici Oranienburger Straße. Již od začátku byla plánována jako hlavní synagoga berlínské židovské obce. Je vystavěna v honosném orientálně maurském stylu, připomínajícího granadskou Alhambru.

Plány pocházejí od architekta Eduarda Knoblaucha, v důsledku jeho onemocnění však stavbu provedl Friedrich August Stüler.

Během takzvané křišťálové noci (z 9. na 10. listopadu 1938) byla synagoga zapálena, oheň však byl uhašen. Roku 1943 byla silně poškozena při bombardování města. Zachovala se jen přední část, zbytek areálu byl zničen, ruiny byly odstraněny až začátkem 70. let minulého století. V letech 1988 až 1993 byla nezničená budova restaurována a je používána židovskou obcí. Do hlavního sálu se vejde 3 000 lidí.

Berlínská filharmonie (německy *Berliner Philharmonie*) je významná

kulturní stavba v Berlíně. Otevřená v roce 1963 slouží jako sídlo Berlínským filharmonikům. Asymetrickou budovu ve tvaru stanu navrhl architekt Hans Scharoun a podle jeho návrhu byla vybudována v letech 1960–63. Ústředním sálem je hlavní koncertní síň ve tvaru pětiúhelníku. K zajištění ideálního výhledu na scénu, která je

uprostřed sálu, je stupňovité zvyšování řad sedadel nepravidelné. Sál má vynikající akustiku. Velký sál má kapacitu 2440 míst, menší komorní sál (*Kammermusiksaal*) má 1180 míst. Budova byla otevřena vystoupením Berlínských filharmoniků za řízení Herberta von Karajana, po němž je dnes pojmenována ulice, kde se filharmonie nedaleko Postupimského náměstí nachází. 20. května 2008 vypukl pod střechou budovy požár krátce před odpolední zkouškou orchestru. Nezpůsobil však velké škody.

Unter den Linden („Pod lipami“) je bulvár v berlínském obvodu Mitte. Svůj název dostal podle aleje lip, které lemovaly pěší část mezi dvěma jízdniemi pruhy.

Ulice se rozprostírá od východu na západ od místa bývalého královského zámku *Berliner Stadtschloss* v parku Lustgarten, od místa kde stál zdemolovaný Palác republiky, k náměstí Pariser Platz a Braniborské bráně. Na východě u Berlínské katedrály ulice překračuje řeku Sprévu a odtud pokračuje dále pod jménem Karl-Liebknecht-Straße. Na západě pokračuje za Braniborskou branou jako ulice Straße des 17. Juni. Hlavní severo-jihní ulice křižující ulici Unter den Linden jsou ulice Friedrichstraße a ulice Wilhelmstraße.

Karl-Marx-Allee (*třída Karla Marxe*) je třída v Berlíně, v jeho východní části (tj. bývalém Východním Berlíně). Podobá se ruským prospektům. Nachází se v centru města, spojuje čtvrti Berlin Friedrichshain a Mitte. Je ukázkou socialistického realismu v německé metropoli. Celková její délka je okolo dvou kilometrů, šířka pak průměrně dosahuje 89 m. Z obou stran *Karl-Marx-Allee* se nacházejí osmipatrové budovy, ve kterých byly umístěny různé obchody a služby. Původní název této třídy byl *Große Frankfurter Straße*, pak mezi lety 1949 a 1961 *Stalinallee*. Právě na začátku 60. let v souvislosti s odstraňováním kultu osobnosti Josifa Stalina byla třída, stejně jako mnoho míst v tehdejší východní bloku, přejmenována. Jednalo se o ikonu tzv. socialistické přestavby Německa (její tehdy sovětské zóny). Ulici a její okolí navrhli tehdejší architekti Henselmann, Hartmann, Hopp, Leucht, Paulick a Souradny. Výstavba celé Karl-Marx-Allee s přilehlým okolím začala v roce 1952 a skončila zhruba o osm let později.

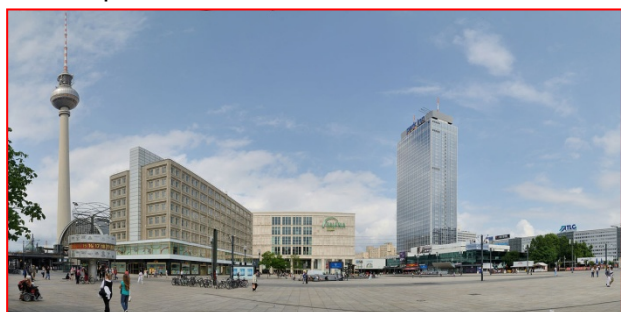
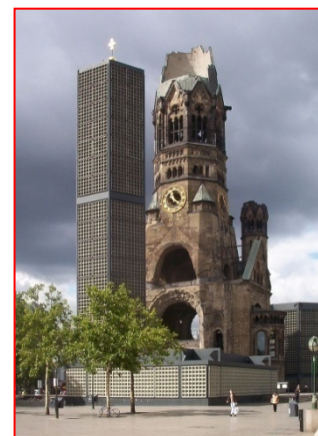

V červnu roku 1953 zde začala stávká, která později přerostla v protest proti komunistické moci v sovětském sektoru Německa; vzbouřili se dělníci, kteří pracovali na přestavbě a obnově města. Nepokoje se odsud rozšířily do celé země, což si vynutilo jejich potlačení silou, tedy východoněmeckými pořádkovými silami a následně i sovětskými vojsky. Během celé akce, která byla velmi brutální, zahynulo zhruba kolem sta lidí (oficiální odhad hovořil o 51, neoficiální až o 260 lidech), mnoho dalších lidí bylo zraněno.

V pozdějších dobách existence NDR se zde konaly prvomájové průvody či vojenské přehlídky, při nichž tehdejší komunistický režim představoval svoji moc a slávu.

Protestantský **Pamětní kostel císaře Viléma** (německy *Kaiser-Wilhelm-Gedächtniskirche*) je kostel v centru německé metropole Berlína. Nachází se na území (bývalého) Západního Berlína na náměstí Breitscheidplatz, na východním konci hlavního berlínského bulváru zvaného Kurfürstendamm. Kostel je pojmenován po pruském králi a německém císaři Vilémovi I. Byl původně vystavěn na památku Viléma I. jeho vnukem Vilémem II.

Kurfürstendamm (zkráceně také **Kudamm**) je převážně obchodní bulvár v západní části německého hlavního města Berlína. Začíná na náměstí Breitscheidplatz u Pamětního kostela císaře Viléma a končí na náměstí Rathenauplatz. Společně s ulicí Unter den Linden je uváděn jako nejznámější berlínská ulice svým významem podobná pařížské Champs-Élysées, případně newyorské Fifth Avenue. Nachází se zde celá řada významných a památkově chráněných budov, hotelů, luxusních butiků a dalších podniků.

Alexanderplatz (Alexandrovo náměstí) je centrální náměstí v Berlíně, v městské části Mitte. Nese jméno cara Alexandra I. V dobách bývalé Německé demokratické republiky se jednalo o ústřední náměstí Východního Berlína. Původně se zde nacházel dobytčí trh a místo leželo za městskými hradbami, později sloužilo pro výstavy a přehlídky. Přejmenováno bylo na počest návštěvy ruského cara Alexandra I. v říjnu 1805. Roku 1882 zde bylo postaveno nádraží a náměstí se stalo významnou dopravní křižovatkou. V současnosti je Alexanderplatz, Berlínany nazývané také Alex, nákupním a kulturním centrem. Společně s Postupimským náměstím patří také mezi centra nočního života.

Postupimské náměstí (*Potsdamer Platz*) leží ve středu Berlína na někdejší hranici Západního a Východního Berlína. Je zde stanice berlínského metra a zastávka regionálních vlaků. Je součástí nového centra Berlína, které tvoří soubor bloků budov táhnoucích se od náměstí Potsdamer Platz až po Berlínskou filharmonii a Kulturforum. V 90. letech 20. století se Potsdamer Platz stalo největším stavenišťem Evropy. Renomovaní architekti např. Renzo Piano, projektanti a stavební firmy zde v průběhu krátkého času postavili berlínské centrály několika světových koncernů (Sony, Daimler Chrysler, Deutsche Bahn AG Pricewaterhouse Coopers,...), hotely (Ritz-Carlton, Grandhotel Bellevue, Grand-Hyatt ...), divadelní sály, kasino, kinosály, nákupní centrum, kavárny a restaurace. V období existence Výmarské republiky se zde nacházel funkcionalistický palác Columbushaus.

Každoročně, začátkem února, je Potsdamer Platz dějištěm Mezinárodního filmového festivalu Berlinale.

Berliner Fernsehturm (*Berlínská televizní věž*) je televizní věž v centru Berlína nedaleko náměstí Alexanderplatz na adrese Panoramastaße 1A. Byla postavena v letech 1965–1969 a k jejímu oficiálnímu otevření došlo 3. října 1969 v tehdejší socialistické Německé demokratické republice. Vzhledem k poloze věže, která se nachází nedaleko od Alexanderplatz je také přezdívána jako *Alex-Turm*, zejména návštěvníky Berlína. Původní výška věže byla 365 metrů, po instalaci antény v 90. letech 20. století se výška změnila na 368 metrů. Jedná se o nejvyšší volně stojící stavbu v Evropské unii a čtvrtou nejvyšší v Evropě, po moskevské věži Ostankino, kyjevské televizní věži a věži v Rize. Ve středu koule, jejíž průměr činí 32 metrů, se nachází ve výšce 203 metrů pozorovatelná a otáčející se restaurace Telecafé, která je umístěna o 4 metry výše. Viditelnost během jasného dne je až 42 km. Restaurace, která se otočí jednou za 20 minut, se nachází několik metrů nad pozorovatelnou. Původně se otáčela jednou za hodinu, rychlost byla nejdříve zdvojnásobena a poté ztrojnásobena.

Uvnitř se nachází dva výtahy, které vyvezou návštěvníky nahoru rychlostí 6 m/s. Třetí výtah slouží potřebám personálu. Kapacita pozorovatelné činí 120 osob a kapacita restaurace Telecafé činí 200 osob. Věž je členem asociace World Federation of Great Towers.

Ve vyšším podlaží (výška 207 metrů) byla zbudována restaurace s otočnou podlahou. Podnik se původně jmenoval Telecafé, po převratu byl přejmenován na Sphere. V dobách NDR byl o návštěvu restaurace velký zájem a proto býval pobyt hostů omezen na 1 hodinu, dobu jedné otočky. Rychlost otáčení je nastavitelná a pohybuje se v rozsahu 1–2 otočení za hodinu. Kuchyně restaurace se z bezpečnostních důvodů nachází v přístavbě pod věží. Připravené pokrmy se do restaurace dopravují výtahem. Místo v restauraci je třeba rezervovat předem, a to nákupem speciální vstupenky. Restaurace Sphere má 200 míst, stoly jsou rozmístěny ve dvou řadách.

Věž byla za Východního Německa odpůrci komunistického režimu často posměšně označována jakožto „Papežova pomsta“. Když se ji totiž ateistická komunistická vláda rozhodla vybudovat, hodlala to i propagačně využít a (jak se později ukázalo, velmi nešťastně) přitom přišla s tezí, že věž, která výrazně převyší věže všech kostelů, je symbolem pokroku vítězího nad středověkem.

Když však byla věž postavena, dočkali se soudruzi nemilého překvapení: její struktura a použitý materiál totiž způsobují, že za jasného slunce vytváří světlo na kouli věže obrovský kříž, který se stal pro křesťany symbolem nezníčitelnosti Kristovy církve. Stejný důvod má i druhá posměšná přezdívka – „Sankt Walter“, tedy „Svatý Walter“, podle generálního tajemníka SED Waltera Ulbrichta.

Berlínská katedrála, oficiálním názvem **Evangelický nejvyšší farní a kolegiální kostel v Berlíně** (něm. Oberpfarr- und Domkirche zu Berlin (německy *Oberpfarr- und Domkirche zu Berlin*) se nachází na Ostrově muzeí. Současnou podobu chrám získal při dvou posledních velkých přestavbách, nejprve novoklasicistní, kterou vedl známý architekt Karl Friedrich Schinkel (1817–1893), a později novorene-saňní (slavnostní otevření 27. 2. 1905).

Kaufhaus des Westens nebo zkráceně KaDeWe (česky doslova

Obchodní dům Západu) je obchodní dům v Berlíně. Se svými 60 000 m² prodejní plochy je největším obchodním domem v Německu a zároveň i největším v kontinentu. Na sedmi patrech nabízí nejrozmanitější zboží, včetně toho nejluxusnějšího. Společnost zaměstnává cca 2.400 zaměstnanců. Denně navštíví KaDeWe mezi 40 až 50 tisíc zákazníků.

Postupim

Postupim (německy *Potsdam*) je hlavní město spolkové země Braniborsko, a to od jejího obnovení v roce 1990. Leží na řece Havole asi 26 kilometrů jihozápadně od centra Berlína u jeho hranic, má přibližně 182 tisíc obyvatel. V roce 993 je prvně zmiňována slovanská osada, s tehdejšími názvem *Poztupimi*. V roce 1220 tu byl vybudován hrad, ve 14. století pak Postupim získala městská práva. V období let 1682 až 1682 tu vznikl císařský zámek. V novodobé historii Evropy je Postupim známa jako místo konání postupimské konference v roce 1945. Mezi lety 1949 a 1990 byla Postupim pohraničním městem v Německé demokratické republice na hranici se Západním Berlínem, byla známa výrobou gramofonových desek. Ve městě sídlí velitelství Česko-slovenské bitevní skupiny.

Pamětihodnosti

- rokokový zámek Sanssouci – zbudovaný jako letní sídlo Fridricha II. Velikého v letech 1745–1747, umístěný v rozsáhlém parku, kde se dále nachází Neues Palais (Nový palác) a další menší stavby (čínská čajovna, zámek Charlottenhof)
- Braniborská brána – tzv. „malá“ Braniborská brána (na rozdíl od Braniborské brány v Berlíně)
- klasicistní kostel sv. Mikuláše
- kostel sv. Petra a Pavla
- Alexandrowka – ruská čtvrť s pravoslavným kostelem a dřevěnými stavbami
- Weberviertel – česká kolonie Nowawes, vzniklá za Fridricha II. Velikého po roce 1750 pro české protestantské emigranty, zejména tkalce a přadleny; jejím centrem je Weberplatz s kostelem a pomníkem Komenského, historii lokality ukazuje Nowaweser Weberstube v Karl-Liebknecht-Strasse 23
- holandská čtvrť – vzniklá mezi lety 1734 a 1742; sestává z asi 150 cihlových domů v holandském stylu (bez omítky, s bílými spárami)
- Bornstedt – „italská vesnice“

Glienicker Brücke – procházela jím bývalá hranice mezi NDR a Západním Berlínem, místo vzájemné výměny špionů
Cecilienhof – místo konání postupimské konference, dnes muzeum. **Postupimská konference** byla konference, která se konala v blízkosti města Postupim (*Potsdam*) nedaleko Berlína na zámku Cecilienhof. Trvala od 17. července do 2. srpna 1945. Účastnila se jí tzv. „Velká trojka“: Josef Stalin za Sovětský svaz, Harry Truman za Spojené státy a zprvu Winston Churchill za Spojené království. Oficiálními účastníky konference byli také ministři zahraničí všech třech mocností. Churchill byl na začátku konference ještě úřadujícím premiérem své země, v důsledku prohraných voleb do Dolní sněmovny dne 3. července 1945 byl však od 28. července nahrazen novým premiérem Clementem Attleem.

Předmětem konference byla poválečná správa Německa, které o devět týdnů dříve, 8. května 1945, bezpodmínečně kapitulovalo, a také uspořádání a rekonstrukce válkou poničené Evropy.

Síť **městské hromadné dopravy** patří k nejhustším mezi evropskými městy; po sloučení obou částí města byla propojena (převážně tedy metro a autobusy) a dále rozšířena. Městskou dopravu zajišťují v Berlíně následující druhy dopravy:

- městská rychlodráha (*S-Bahn* nebo *Stadtschnellbahn*), sahající daleko za městské hranice (délka všech tratí 329 km, 164 stanic, z toho 32 na území Braniborska. S-Bahn též tvoří i okruh kolem celého centra města)
- metro, částečně nadzemní (délka sítě 144 km, 170 stanic)
- autobusová doprava (délka trasy 1271 km, 2730 stanic)
- tramvajová doprava, především v bývalé východní části města (délka sítě 187 km, 377 stanic).

Hlavním dopravcem je společnost BVG; ve všech dopravních prostředcích platí jednotný tarifní systém, tj. lze mezi nimi přestupovat s jedinou jízdenkou.

MHD v Berlíně

Systém berlínské MHD zahrnuje **metro (U-Bahn)**, **S-bahn (městská železnice)**, **klasické vlaky (označené RB, RE, REG, FEX)**, **autobusy**, **tramvaje a přívozy**, na všechny druhy dopravy vám stačí **jeden lístek**.

Ceny jízdenek a zóny

Berlín je rozdělen na 3 zóny – A, B, C. Samotný Berlín obsahuje zóny AB (nelze koupit samostatnou zónu A ani B), obce a města mimo Berlín včetně letiště Brandenburg jsou v zóně C. Kombinovat lze zóny ABC nebo jenom BC (okrajový Berlín + obce mimo Berlín), poslední možnost však je pro turisty prakticky nevyužitelná.

24hod. jízdenka pro Berlín (zóna AB): **8,80 EUR**

24hod. jízdenka pro Berlín + okolí/letiště (zóna ABC): **10 EUR**

120min. přestupní jízdenka pro Berlín (zóna AB): **3 EUR**

120min. přestupní jízdenka pro Berlín + okolí/letišť (zóna ABC): **3,80 EUR**

Jízdenka pro krátkou cestu (3 stanice metrem/S-Bahnem nebo 6 stanic tram./bus): **2 EUR**

Více informací o cenách jízdného naleznete na: www.bvg.de/en/tickets-tariffs

Sport

V Berlíně se konaly v roce 1936 olympijské hry. V roce 2006 se zde hrálo finále mistrovství světa ve fotbale. Obě události se konaly na Olympijském stadionu (*Olympiastadion*). Ten dnes poskytuje místo pro 74 400 diváků a v roce 2015 rovněž hostil finále Ligy mistrů UEFA, v srpnu 2009 se zde konalo mistrovství světa v atletice.

Ve městě sídlí fotbalové kluby Hertha, Union a Dynamo, hokejový klub Eisbären a basketbalový klub Alba. K velkým sportovním akcím patří Berlínský maraton, který se od roku 1974 každoročně koná zpravidla poslední neděli měsíce září. V roce 2013 bylo v některém z více než 2 300 berlínských sportovních a fitness klubů registrováno přibližně 600 000 Berlíňanů.^[10]

Berlínský olympijský stadion (*Olympiastadion Berlin*) z roku 1936 je stavba zřízená pro letní olympijské hry 1936 v Berlíně a za účelem prestiže tehdejšího nacistického režimu, který se chtěl světu prezentovat v patřičném světle.

Stadion je součástí celého areálu sportovních zařízení; v letech 2000–2004 byl modernizován. Stadion, který je pod dohledem památkové péče, je dnes domovským stadionem fotbalového mužstva Bundesligy Hertha BSC Berlin a poskytuje místo pro 74 400 diváků. V červnu a červenci 2006 byl dějištěm několika zápasů Mistrovství světa ve fotbale 2006. V roce 2015 hostil finále Ligy mistrů UEFA.

Dnešní olympijský stadion se nachází na místě *Německého stadionu*, postaveného v roce 1913 pro letní olympijské hry 1916, které se vzhledem k první světové válce nekonaly. Rozhodnutí postavit zde pro letní olympijské hry 1936 nový stadion se připisuje tehdejšímu říšskému kancléři Adolfu Hitlerovi, který chtěl využít jak her samotných, tak i monumentálního stadionu k propagačním účelům. Nový stadion byl podle návrhů architekta Wernera Marche postaven v letech 1934 až 1936, tenkrát pro 100 000 diváků. Svými jasnými geometrickými formami připomíná stará antická sportovní zařízení. Stadion je podúrovňový, to znamená, že pouze horní část okruhu s tribunami se zvedá nad úroveň okolí. Toto se stalo i předmětem kritiky Adolfa Hitlera, který pak převzetí původního jména *Deutsches Stadion* (*Německý stadion*) zamítl. „Hitlerův architekt“ Albert Speer nechal stěny stadionu vyložit dlaždicemi z lasturového vápna. Stadion byl otevřen v den zahájení olympijských her 1. srpna 1936. Po druhé světové válce se dlouhou dobu hovořilo o těžkých bojích poblíž stadionu s několika tisíci padlých, zejména mnoha členů seskupení Hitlerjugend, kteří byli obětováni. Dnes se tyto údaje považují za nepodložené spekulace.

Moderní doba

Pro mistrovství světa ve fotbale 1974 došlo k první větší modernizaci, během níž byl stadion částečně zastřešen. K další velké modernizaci došlo pak v rámci příprav mistrovství světa ve fotbale 2006, která byla provedena v letech 2000 až 2004. Přestavba byla ztížena tím, že stadion se nachází pod dozorem památkové péče. Plán na přestavbu dodalo úřad architektů Gerkan, Marg a partneři z Hamburku (kteří projektovali i nové hlavní nádraží v Berlíně). Přestavba se konala bez přerušení sportovního provozu (zejména tedy zápasů první Bundesligy). Stadion byl prohlouben a hrací plocha tím snížena. Kamenné kvádry byly očištěny – kolem 70 % původní substance bylo zachováno. Nové je i zastřešení, které nyní kryje všechny tribuny. Nová atletická dráha je pokrytá modrým tartanem (namísto původní červené tratě). Přestavba byla oslavena sérií koncertů a jiných událostí 31. července a 1. srpna 2004; UEFA stadionu propůjčila status pětihvězdičkového stadionu. Malé změny byly provedeny ještě na jaře 2006 (zejména přestavby pro bezpečnost návštěvníků).

Ke sportovnímu areálu patří mimo jiné plavecký stadion, hokejový stadion, zařízení sportovního fóra, jezdecký stadion a další. Využití stadionu leží i v jiných oblastech, jmenovat je možné události jako Ekumenický církevní sjezd nebo koncerty známých skupin a zpěváků. Berlínský olympijský stadion patří k těm 12 stadionům v Německu, kde se konalo mistrovství světa ve fotbale 2006.

1. FC Union Berlin

1. FC Union Berlin (celým názvem: **1. Fußballclub Union Berlin e. V.**) je německý fotbalový klub, který sídlí v berlínském městském obvodu Treptow-Köpenick. Původní klub byl založen 4. května 1906 jako **FC Olympia 06 Oberschöneweide**. Současný klub byl založen v roce 1966. Od sezóny 2019/20 působí v Bundeslize, německé nejvyšší fotbalové

soutěži. V sezóně 2020/21 se 1. FC Union Berlín dostal do Konferenční ligy UEFA. 1. FC Union se těší kultovnímu statutu mimo fotbalovou scénu a hranice města. Klub Union Berlin má pestrou fanouškovskou a členskou základnu, která se v posledních letech výrazně rozrostla. Zatímco v roce 2006 bylo oficiálních členů klubu 4 209, k 30. září 2021 již bylo registrovaných 39 517 členů. Klub je od roku 2019 fotbalovým klubem s největším počtem členů v německy mluvících zemích a od roku 2020 je jedním z patnácti sportovních klubů v Německu s největším počtem členů.

Populární skandování v Alte Försterei bylo „Lepší být smolař než hloupé prase Stasi.“

Za sezónu 2015/16 vykázal 1. FC Union Berlín příjmy 31,237 milionů eur a výdaje 30,846 milionů eur, takže bylo dosaženo přebytku 0,39 milionů eur. Podle klubu činil sponzorský příjem 1. FC Union Berlín v sezóně 2014/15 8,5 milionu eur. Počet sponzorů vzrostl z 30 v roce 2004 na 384 v roce 2016. Od sezóny 2020/21 bude adidas po dalších 5 sezón zásobovat všechny týmy 1. FC Union Berlin. To znamená, že první tým bude vedle FC Bayern Mnichov a Hamburger SV jedním ze tří profesionálních týmů DFL, které jsou smluvně sponzorovány německým výrobcem sportovního zboží. **Maskot 1. FC Union Berlin** se jmenuje *Ritter Keule* a je „skutečně železným rytířem s odvážným srdcem“. Své domácí zápasy hrává na stadionu An der Alten Försterei s kapacitou 22.012 diváků.

Historie

Po několika letech vyjednávání a příprav se před sezónou 2008/09 konečně začalo s rekonstrukčními úpravami na stadionu **An der Alten Försterei**. Proto byl tým nucen na čas odehrávat domácí zápasy v **Jahnsportparku**. Navzdory okolnostem prožil Union úspěšnou sezónu, od 21. ligového kola držel pozici na špičce 3. ligy a neopustil ji do konce ročníku. První pozici si Union zajistil s předstihem tři kola před koncem a slavil postup do druhé Bundesligy. Vedle povedeného výstupu ve třetí lize ukořistil berlínský zemský pohár – Berliner Landespokal po finálovém vítězství 2:1 nad městským rivalem Tennis Borussia Berlin. První klání na staronovém hřišti v létě 2009 skončilo porážkou od Herthy BSC poměrem 3:5.

Historické názvy

Olympia/Union 06

- 1906 – FC Olympia 06 Oberschöneweide (*Fußballclub Olympia 06 Oberschöneweide*)
- 1909 – SC Union 06 Oberschöneweide (*Sportclub Union 06 Oberschöneweide*)
- 1945 – zánik

SG Union

- 1945 – SG Oberschöneweide (*Spielgemeinschaft Oberschöneweide*)
- 1948 – SG Union 06 Oberschöneweide (*Spielgemeinschaft Union 06 Oberschöneweide*)
- 1950 – zánik rozdělením na SC Union 06 Berlin (sídící v Západním Berlíně) a Union Oberschöneweide (sídící ve Východním Berlíně)

TSC

- 1951 – BSG Union Oberschöneweide (*Betriebssportgemeinschaft Union Oberschöneweide*)
- 1955 – SC Motor Berlin (*Sportclub Motor Berlin*)
- 1957 – TSC Oberschöneweide (*Turn- und Sportclub Oberschöneweide*)
- 1963 – TSC Berlin (*Turn- und Sportclub Berlin*)
- 1966 – zánik

1. FC Union

- 1966 – 1. FC Union Berlin (*1. Fußballclub Union Berlin e. V.*)

Mezinárodní úspěchy

Vítěz Intertoto Cupu 1986

2. hlavní kolo Poháru UEFA: 2001/02

Evropská konferenční liga UEFA: 2021/22

Národní úspěchy

1. FC Union Berlín:

- Vítěz poháru FDGB : 1968
- Finalista poháru FDGB: 1986
- Finalista Poháru DFB : 2001
- Berlin Masters (Union II): 2010
- Mistři východního Berlína (Union II): 1966, 1969, 1975
- Vítěz Berlínského poháru : 1994, 2007, 2009
- Vítězové okresního poháru FDGB (Union II): 1970, 1974, 1985
- Postup do Bundesligy : 2019

SC Union Oberschöneweide:

- Německý vicemistr : 1923
- Finálové kolo německého mistrovství: 1920, 1923, 1940, 1948, 1950
- Berlin Masters : 1920, 1923, 1940, 1948
- Vítěz Berlínského poháru : 1947, 1948

Stadion An der Alten Forsterei (krátce: *Alte Forsterei* nebo *AF*) je největším „čistě“ fotbalový stadion v Berlíně s kapacitou 22.012 diváků.

Od své inaugurace v roce 1920 slouží jako domácí hřiště 1. FC Union Berlín a jeho předchůdců. Stadion se nachází na jihovýchodě hlavního města v Köpenicku a nabízí celkem 18.395 míst k stání a 3.617 míst k sezení. V sezóně 2013/14 byla průměrná návštěvnost 19.889, využití stadionu kolem 92 procent.

Stadion byl naposledy zrekonstruován a rozšířen v letech 2008 až 2013 a od té doby jsou všechny čtyři tribuny kompletně zastřešeny. Některé stavební práce dělali fandové Unionu dobrovolně. Jak „lesní strana“ na severu, tak „zadní rovinka“ na východě, stejně jako „Wuhleseite“ na jihu jsou poze pro stojící diváky. Hlavní tribuna včetně prostoru VIP boxu je na západní straně.

Stadion je také známý vánočním zpíváním, které se koná každoročně od roku 2003 a pořádají ho přátelé 1. FC Union Berlin. V létě 2014 přitáhl mezinárodní pozornost „World Cup living room“, fanouškovský festival, na kterém si hosté mohli rozložit lehátka v interiéru stadionu a společně sledovat na videostěně zápasy mistrovství světa v Brazílii.

Ohlédnutí za zápasem v Praze

Vítězná premiéra v Konferenční lize, rozhodl Kuchta (web SKS - zkráceno)

Sešívání v prvním utkání základní skupiny E Konferenční ligy porazili v Edenu Union Berlín 3:1 a po prvním kole jsou ve skupině první; úterní předebrávka mezi Maccabi Haifa a Feyenoordem skončila bezbrankovou remízou. Slávisťe na Union, který v loňské sezoně obsadil v Bundeslize sedmou příčku a v letos v osmi soutěžních utkáních neprohrál, narazili po osmi letech. Přátelský zápas v září 2013 skončil remízou 1:1. Jindřich Trpišovský do branky nasadil stejně jako proti Slovácku Aleše Mandouse, k sešívání premiéry v evropských pohárech nastoupil Aiham Ousou. Tecl, majitel čtyř

mistrovských titulů nastoupil s kapitánskou páskou. Do první šance se v Edenu, jehož trávník zkrápěl silný déšť, dostali hosté. Ve 3. minutě Kruse střelil těsně vedle branky. Skluz Jaeckela na Ubonga Ekpaie ocenil portugalský sudí Verissimo žlutou kartou. V 10. minutě se netrefil Bah.

Těžký zákrok vytáhl dvoumetrový brankář Unionu o dvě minuty později, prověřil ho Ibrahim Traoré. V 18. minutě tečovaná rána Petra Ševčíka minula levou tyč. Z následného rohového kopu se **Alexander Bah** z hranice pokutového území trefil se po zemi k levé tyči - **1:0**. Pět minut před koncem poločasu Jaeckel za zatažení Ondřeje Lingra obdržel druhou žlutou kartu a Union dohrával o deseti. Ve druhé půli střela Ibrahima Traorého těsně minula pravou tyč. Těžkou chvílí pak prožil Taras Kačaraba, který se hlavou srazil s Aihamem Ousou. Ukrajinský stoper byl za potlesku tribun odnesen ze hřiště na nosítkách, jeho místo zaujal Ladislav Takács.

Ve stejnou chvíli Jindřich Trpišovský prostřídal útočníky, Jan Kuchta nahradil Stanislava Tecla. V 55. minutě Khedira nebezpečně vypálil z hranice pokutového území, gól, který vstřelil Awoniyi, nebyl následně uznán pro ofsajd.

V 70. minutě Union srovnal, po bleskovém kontru a přihrávce Beckera skóroval Behrens - 1:1. V tu chvíli už byla na hřišti čerstvá dvojice Nicolae Stanciu a Ivan Schranz.

V 84. minutě si sraženou střelu Nicolae Stancia ve vápně našel **Jan Kuchta - 2:1**. O čtyři minuty později rozjásali domácí hráči Eden potřetí, skóroval **Ivan Schranz - 3:1**.

Oslabený soupeř se už na odpověď nezmohl a Slavia vyhrála premiérový duel v Konferenční lize 3:1.

SK SLAVIA PRAHA: Mandous - Bah, Ousou, Kačaraba (53. Takács), Oscar - Traoré (82. Krménčík) - Ekpai, Lingr (69. Stanciu), Ševčík, Masopust (69. Schranz) - Tecl (53. Kuchta)

1. FC UNION BERLIN E.V.: Luthe – Friedrich, Knoche, Jaeckel – Trimmel (C), Öztunali (58. Becker), Khedira (59. Promel), Haraguči, Puchacz (76. Ryerson) – Kruse (59. Vogelsammer), Awoniyi (59. Behrens)

BRANKY: 18. Bah, 84. Kuchta, 88. Schranz - 70. Behrens. **DIVÁCI:** 15.286. **ŽK:** Ekpai, Traoré, Stanciu - Jaeckel, Awoniyi. **ČK:** Jaeckel. **ROZHODČÍ:** Verissimo – Teixeira, Mota

Sestava sezony 2021/22 Stav: 1. září 2021

Číslo	Nár.	hráč	narozen	předchozí klub	post
1		Andreas Luthe	10. března 1987	FC Augsburg	brankář
12		Jakob Busk	12. září 1993	FC Kodaň	brankář
19		Frederik Rønnow	4. srpna 1992	Eintracht Frankfurt	brankář
3		Paul Jaeckel	22. července 1998	SpVgg Greuther Fürth	obránce
4		Rick van Drongelen	20. prosince 1998	Hamburger SV	obránce
5		Marvin Friedrich	13. prosince 1995	FC Augsburg	obránce
6		Julian Ryerson	17. listopadu 1997	Viking Stavanger	obránce
20		Bastian Oczipka	12. ledna 1989	FC Schalke 04	obránce
23		Niko Gießelmann	26. září 1991	Fortuna Düsseldorf	obránce
25		Timo Baumgartl	4. března 1996	PSV Eindhoven	obránce
26		Tymoteusz Puchacz	23. ledna 1999	Lech pózuje	obránce
28		Kryštof Trimmel 	24. února 1987	SK Rapid Vídeň	obránce
31		Robin Knoche	22. května 1992	VfL Wolfsburg	obránce
7		Levin Öztunali	15. března 1996	1. FSV Mainz 05	záložník
8		Rani Khedira	27. ledna 1994	FC Augsburg	záložník
15		Pavel Wszołek	30. dubna 1992	Legia Varšava	záložník
18		Keita Endo	22. listopadu 1997	Jokohama F. Marinos	záložník
21		Grischa Prömel	9. ledna 1995	Karlsruher SC	záložník
24		Genki Haraguchi	9. května 1991	Hannover 96	záložník
29		Laurenz Dehl	12. prosince 2001	SV modro-žlutý Berlín	záložník
35		Fabio Schneider	31. července 2002	TSV Rudow	záložník
		Kevin Möhwald	3. července 1993	Werder Brémy	záložník
9		Andreas Voglsammer	9. ledna 1992	Arminia Bielefeld	útočník
10		Max Kruse	19. března 1988	Fenerbahçe Istanbul	útočník
11		Anthony Ujah	14. října 1990	1. FSV Mainz 05	útočník
14		Taiwo Awoniyi	12. srpna 1997	FC Liverpool	útočník
17		Kevin Behrens	3. února 1991	SV Sandhausen	útočník
27		Sheraldo Becker	9. února 1995	ADO Haag	útočník
36		Cedric Teuchert	14. ledna 1997	FC Schalke 04	útočník
38		Leon Dajaku	12. dubna 2001	FC Bayern Mnichov	útočník
39		Suleiman Abdullahi	10. prosince 1996	Eintracht Braunschweig	útočník
		Urs Fischer	20. února 1966	FC Basilej	hlavní trenér

